

gležki Edvard III., in med družimi tudi grofinja Salisbury ljubica njegova, se je med plesom grofinji odpela podveza leve nogovice. Kralj se podviza, podvezo pobrati; izkajočemu podveze pa se primeri, da vzdigne enmalo od tal njeno oblačilo; — čez to pa so se nekteri pričujočih muzati začeli. Grofinja je bila zavolj tega posmehovanja zlo razžaljena. Ko kralj to vidi, jo potolaži s tem, da posvari zasmehovavce glasno rekoč: „Sram ga bodi, kdor kaj slabega od tega misli!“ in še pristavi, da vsi tisti, ki so se muzali zdaj čez to podvezo, bojo še hrepeneli po nji, da bi jo kadaj nositi smeli. Kmalo potem je ustanovil imenovani red hlačne podveze ali hlačnega traka, ki je še dandanašnji naj častniši angleški red, kterege le vladarji in naj višji angleški plemenitaži deležni biti zamorejo; število vitezov tega reda je s kraljem ali kraljico angleško vred omejeno le na 26, razun kraljevičev angleških in ptujih redovnikov. Vendar ima kralj ali kraljica pravico, še izvoliti 26 tako imenovanih siromaških vitezov iz Windsora, kjer ima ta red svoj kapitel; vsaki teh siromačinov dobiva na leto 3000 gold. penzije.

Za poduk in kratek čas.

(Dalje.)

Naj strašnejše dogodbe te verste, katerih spomin se je zderžal v basnih ali v značajih ljudstev; so izvirale toraj iz častenja nepoznanih, nezapopadenih natornih moči. Družine in vlade so na duši in na telesu jarem nosile, ki si ga je vmišljeni duh nezavednih narodov sam na vrat navezal. Na deblu človeštva so se pa sušile krepke veje in rastle so le medle mladike. S srečnimi in nesrečnimi bogovi so se pogubile stare ljudstva; al česar se je deblo navzelo, ni pošlo, ko so veje trohnele, — stare kalí so po mladikah poganjale. Konec so jemale derhali nepotrebnih izmišljenih dobrih in hudih duhov, kolikor sta bolj se človeku ojstrila pamet in um.

Al človek sam sebi nezapopadljiva stvar se zaljubljuje rad v nezapopadljive reči. Dušno in telesno življenje se je zanemarjalo, bogočastje in vlade so zaderževale koristno napredovanje narodov. Otet človeka tolikanj rev in nadlog je prišel *Odrešenik naš*. Ko bi ga hotli in mogli le vsi razumeti! „Bratje ljubite se med sabo kakor sem jez vas ljubil“. Prinesel nam je keršansko véro, ki zadostuje vsim skrivnostim, podpira dušno in telesno napredovanje; véro, ki veže po neprecenljivih ukih človeka z edinim Bogom in zemljo. Zares okrepčaven studenec je nam pokazal in podelil, ki se nikdar ne posuši, če ga le človek samoglavno sam ne zatise. Vedno bistre so njegove kapljice, in kakor vedno tekó tako vedno tudi ljudi kličejo, rekoč: „Pristopite sem in napite se za popotnico, da bote zmirej modrejši in Bogu bolj enaki!“ Kakor studenec vedno teče, se duh vedno bolj Bogu približuje.

Iz tega se pa razvidi, da je Bog nam dal ta dar, da ga vsak po svoji moči vživa. Tisti, ki mu je že bližej, če se smemo prederzniti tako reči, pije iz tega studenca, kar ga zamore še bolj popolnoma storiti. In tako je ta studenec vir, ki vedno nove bistre kapljice donaša in sicer vsakemu po svoji keršanski potrebi.

Čeravno velika potreba je bila, se je vendar le prekeršenje starega debela ustavljalo. Vse se je še starega kopita deržalo, malo kdo je uprašal: ali je bolji ali ne, dokler ga skušnja ni podučila. Treba je bilo s čudeži se prikupiti ljudstvu in z dobrotami njih serca omečiti. Natora je pred bila podpora vére; keršanstvo je moglo s čudeži pokazati, da je čez natoro. Al kakor se nerada starega debela prime mladika, tako težko in le z neutrudljivim prizadevanjem se je narod za narodom za pravo véro pridobival. Kjer se če mladika ali cep dobro prijeti, se morajo stare veje posekati, da mladih v rastenji ne zaderžujejo. Al na enkrat se serce preroditi ne dá. Kar sta oče in mati spoštovala, spoštuje večidel tudi hvaležen sin. In ko se prime

mladika, le počasi žene, bolj še poganjajo mladike starega debela, kot da bi se hotle boriti za pravo. Če je duh preslab za podučenje, se s silo uganja bolje vedenje. Pa — čemu je pa bilo treba sile? Menda v serca kaj ljudem rajskega mirú in ljubezni vlti.

Treba je bilo človeku cel svet prirašenih in priljubljenih misel in vraž iz serca izdreti. In kako, ker natornih pravih postav še nobeden vedil ni! Na dušne potrebe so se opirati mogli, pa jih niso poznali, — rodile so se nove grozne tvorila.

Dosti je, da se prime mladika; ali bo sad rodila, vendar še prvo leto ne praša. Vedno še plevél med pšenico poraša; da se dobro steblo ne izlere, je treba pustiti tudi marsiktero ljuliko. Dosti je bilo nekđaj si pridobiti serce človeško. Ni pa prašal nobeden: ali si, moj ljubi kristjan! z ajdovsko vero tudi popustil stare napačne zapopadke, ki podpirajo krivoverstvo, ki so oskrunili serce z vražami in krivimi mislimi. Kdor bi bil to terjati hotel, bi bil mogel jim dati prave zapopadke mesto napačnih. V tistih dneh pa še ni bilo nič kaj zdravih misel o natorí znanih, do nekaj malega, kar so Gerki po svojem bistroumnem umišljevanji uganili, nekaj pa tudi tako natanko spoznali, da še dandanašnji velja. Toda premalo je bilo odkritih resnic in če so se bolj mešali zapopadki v véri, bolj je pomanjkovalo neoskrunjenih mož, ki bi bili zamogli po svoji zdravi pameti večje natorne postave spoznavati. Kar so Gerki dobrega osnovali, je zaterla Rimcov zmaga, morivka učenosti. Kar ji še ostane, pogrebe strašna prepad in razdertje rimskega kraljestva pod svojimi razvalinami, ki so v zvezi z ljudskim preseljevanjem po Evropi tako dolgo časa vsaktere omike zakrivale. Pod strašnim podertjem časne moči zakopana in v železnih oklepih vraže zakovana je omika dočakovala rešitve od Arabcov, ki so z mečem pobito spet z mečem obudili. Toda le hitro je tudi njim ura odbila. Komaj so se jele umetnosti pod njih varstvom razcvetati, komaj so berstje poganjati jele, je nemila osoda njih za večerne dežele neprecenljive uke v svoje kraje nazaj pahnila. In črna tema se spet vleže na razne učenosti, — skorej bi bil vès svet pod mehkužnim krilom nevednosti in krivih vraž zaspal, tako so ga razujzdanost, slepota in grozovitne vojske in njih nasledki: pomanjkanje, lakota in kužne bolezni morile. Groza me je omeniti, kako se je pozneje godilo! Svetila je zveličavna sv. keršanska luč svetu, obdelovale so se tu in tam vede in znanstva, vendar je žalibog! krivoverno djanje, babje vraže in slepe navade ostalo značaj srednjega veka. (Dalje sledí.)

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Tersta 26. aprila. * Cena tukajšnega blaga se ni nič kaj premenila; le pšenico, koruzo in cukar iz Havane derže enmalo dražje. Iz Turškega se sliši, da polja in vinogradi večidel dobro letino obetajo. Dohodki našega mesta so za to leto prevdarjeni na 1 mil. 581.955 fl., stroški pa na 1 mil. 849.801 fl., tedaj bo zmanjkalo 267.846 fl.

Iz Tujinc pri Kamniku 24. aprila. Dovolite mi, da vam tudi od našega kraja nekaj malega naznanim. Kakor hitro se je včeraj dan nagnil in je mila luna svetiti jela, se oglasi na našem hribu mladina pričete naše šole v Tujncah pod vodstvom g. učitelja Jerneja Pirnata z mičnimi pesmami. Prepevali so „Zvonikarjevo“, „Popotnika“, „Veselja dom“, „Vigred“, „Lastovica“, „Svetlo sonce“, „Sirotica“, „Stari Krajec“. Le-ti mili glasi naše šolske mladine so se čez hribe in doline razlivali tako ljubo, da je bilo veselje po celi okolici, — peli so pa našemu visoko častitemu gosp. fajmoštru Jurju Dolencu na čast in jim darovali leté serčne glasove za njih god. Hvala našemu ljubljenu gosp. fajmoštru, da so nám pritukajšni fari nove šole osnovali. Pa tudi hvala našemu gosp. učitelju, da tak pridno oskerbuje šolski nauk! Saj se hvaliti smé, kar je hvale vredno. J. Gerkman, župan.

Iz Ljubljane. Pretečeno nedeljo se je, popred že zlo gorko vreme, prav po Jolsvaškem prerokovanju v tako merzlo spreobrnilo, da je včasih podnevi sneg naletaval, skozi 5 dni vsako noč zmerzovalo in nekatere jutra huda slana bila. Da tako vreme za zgodnje sadove na vertih, v nogradih in na polji ni brez vse škode bilo, se nam je povedalo od več krajev, — da pa dosihmal vendar škoda ni tako velika bila, kakor nekteri pripovedujejo, smo zvedili za gotovo in nam očitno kaže mnogo marelic, breskev in češinj, ki še lepó cvetó kakor pred. Na Dolenškem je terta nek le v bolj sončnih krajih, kjer jo je poprejšna nenavadna gorkota hitreje k rasti posilila, škodo terpela. Za vse je pa to naj večja sreča bila, da mraz ni tako zlo škodoval, ker je vreme sploh suho bilo. — Tukajšna hranilnica (Sparrkassa) je v predvčeranjem zboru sklenila, v pripomoč novi ternovski cerkvi 2000 fl. darovati.

Novičar iz raznih krajev.

Kjer so v nekterih soseskah Ogerskega hude nadloge, da več kmetov nima nič žita za setev, so cesar milostno ukazali, naj se v naj bolj revnih 6 komitatih na posodo dá 18.300 vagánov ječmena, 27.300 ovsa, 3452 koruze in 1087 vagánov boba. — Da se nauk na poglavnih normalnih šolah vredi po potrebah sedanjega časa, je ukazalo c. k. ministerstvo 23. t. m., da se učenje za vse poglavne šole po enaki osnovi napravi in vsaka poglavna šola se ima z začetkom novega šolskega leta 1856 v 4 razrede (klase) vrediti in čveterorazredna tudi imenovati; učenci se imajo po vsih péti in tú in tam tudi risati učiti; drugi nauki ostanejo kakor so zdaj; šolsko leto se začne na teh šolah z gimnazii vred; slovesne očitne preskušnje imajo le konec leta biti. — Ker se je v neki deželi primerilo, da se pri vplačevanju državnega posojila od plačanih 19 fl. in odzato prejete obligacije za 20 fl. terja dohodninski davek, je c. k. ministerstvo dnarstva izreklo, da tako ravnanje se ne vjema s predpisi dohodninske postave in da se ima tedaj opustiti. — Iz izkazka cesarskega dnarnega kovstva povzamemo, da od leta 1848 do 1854 je bilo v vsih dnarnih kovnicah našega cesarstva zlatega in srebernega dnarja izkovanega za 112 mil. 274.377 fl., namreč cekinov za 43 mil. 546.478 fl., srebernega dnarja pa za 68 mil. 727.899 fl. — Naj važnejša novica tega tedna je, da se je dunajski zbor po 13. seji ločil, ker se poslanci o tretjem poglavji (ki zadeva zmanjšanje ruske moči na črnem morji) niso zediniti mogli. V pondeljk je tedaj angležki minister Russel zapustil Dunaj, kmalo za njim je imel tudi francozki minister Drouin de l'Huys iti. To je znamenje, da se sedanja velika pravda ne bo dala na poti mirne sprave dognati, ako ne bota — kakor „Oest. Corr.“ vendar še dobro upa — francozki poslanec pri cesarji Napoleonu in angležki pri kraljici Viktorii domá z besedo več opravila, da se „začeta mirna sprava do konca dožene“. Avstrijska vlada je na obé strani — na francozko-angležko in pa rusovsko — vse storila, da bi se pravičnim terjatvam zadostilo, in če dosihmal ni mogla svojega namena doseči, ni ona tega kriva. Kaj pa bo naprej storila? „Avstrijske vlade terdni namen je — pravi „Presse“ — ne na eno ne na drugo stran preskočiti tiste določene meje, ki jo terja pravica, in tista gori omenjena važna beseda vladnega časnika „Oest. Corr.“, ktera pravi, da, če prideta francozki in angležki poslanec domú, se bo „začeta mirna sprava lože do konca dognala“, daje naznanje, da se nima le samo od rusovske vlade pričakovati, da bi se udala, temuč tudi od angležke in francozke, da kaj odjenjate. Ker rusovska vlada ne odjenja več, je le vprašanje: ali bote francozka in angležka se kaj omečiti dale.

Ako smé govor cesarja Napoleona, s katerim je, iz Londona domú gredé, v Boulogneškem taboru bivajočo francozko armado pozdravil, za kaj veljati, ni misliti na mirno spravo, in to toliko manj, če bo zedinjena armada v Krimu srečno napredovala. Pred Sevastopoljem terpi huda vojska neprenehoma; sliši se, da v 24 urah po 20.000 bomb in kugel letí na rusovsko terdnjavo, da pa tudi Rusi na vsih krajih ravno tako krepko pošiljajo bombe nad zaveznike. Vsako uro se pričakuje, da bojo zavezniki z naskokom planili nad Sevastopolj; Rusi so popolnoma pripravljeni na to, in posadka v Sevastopolji že komaj čaka, da bi se enkrat do zadnjega sprijela s sovražnikom. Francozi bi bili morebiti naskok že poskusili, pa angležki poveljnik lord Raglan se ustavlja, ker šteje le še 16.000 vojakov in se boji, da bi v naskoku še ob te ne prišel in nazadnje poveljnik brez armade ne bil. Po poslednjih novicah gré zaveznikom vojska po sreči, in turška armada se pripravlja v Balaklavo marširati. — Londonski časniki so bili te dni še vse polni popisov, kako slavno in serčno se je sprejemal povsod cesar Napoleon, kateri je bil v sovetu angležkih ministrov pri ti priliki tudi s častjo naj višjega poveljnika (generalissimus-a) zedinjene armade v Krimu poslavljen. V pondeljk zvečer sta prišla cesar in cesarica srečno domú v Pariz, kjer bo cesar le malo dni ostal in se kmali (eni pravijo, že 3. maja) čez Dunaj na Turško in v Krim podal. — V Varšavi se delajo že velike priprave za slovesno kronanje novega cara, katero ima biti mesca rožnika. Car Aleksander II. ima nek Poljce rad, kakor jih je imel tudi rajski car pred ustajo leta 1830. — V Carigradu in tudi v nekterih družih krajih so imeli potres skoz 3 dni; 13. dan t. m. se je 12krat zemlja tresla. — Od mnogih krajev sveta: Nemškega, Francozkega itd. se bere, da tudi pri njih se je 20. aprila začel hud mraz, ki je škodoval drevju in polju; celó okoli Smirne je gore sneg zapadel in na planem je večkrat toča šla.

Serbsko klagovanje za mertvimi.

(Dalje.)

6.
Spet tako.
Bojno kopje u planini stalo,
Vsa planina od njega se sjala,
Tu je bolan Ivane bolehal;
K njemu pride bleđa tica kavran,
V kljunu mu je vode donašala
Ter mu smertne usta namakala;
Ivane jo po Bogu zaklinja:
„Oj za Boga, bleđa tica kavran!
„Ti poleti do dvora mojega,
„Pa materi reci tužni moji,
„Tužni majki, i bratom žalostnim
„In ljubici moji zajokani.
„Da so meni rane dosadile,
„Da me drugo dočkati neče,
„Z očmi mene vidili ne bojo“.
Poslušne ga bleđa tica kavran,
In ona je za Boga marala,
K njegovemu dvoru poletela,
In doklicuje Ivanovo mater:
„Zlo ti jutro, Ivanova mati!
„Ivana ti rane so dopale *)
„In boluje brez nikogar svoj'ga.“
Mati velí: „Gorje meni, sinko!
Bratje velé: „Prejoh! naše krilo,
„Na junaštvu povsod od osvete!“
Tužna ljuba: „Prejoh! moja dika!“
(Dalje sledí.)

*) Rane so dopale, to je, je ranjen.

**) Beli Krajci ne pravijo: aube, ampak joh, prejoh!

Stan kursa na Dunaji 25. aprila 1855.		
Obligacije državnega dolga	5 %	79 ⁷ / ₈ fl.
	4 ¹ / ₂ %	70 „
	4 %	63 ¹ / ₄ „
	3 %	48 ³ / ₄ „
Oblig. 5% od leta 1851	2 ¹ / ₂ %	39 ³ / ₄ „
		B 91 ³ / ₄ „
Oblig. zemljiš. odkupa	5 %	72 ³ / ₄ „
Zajem od leta 1834		217 ¹ / ₄ „
„ „ 1839		117 „
„ z loterijo od leta 1854		100 ³ / ₄ „
„ národni od leta 1854		84 ² / ₈ „
Esterhaz. srečke po 40 fl.		82 fl.
Windišgrac. „ „ 20 „		29 „
Waldštejn. „ „ 20 „		28 ¹ / ₂ „
Keglevičeve „ „ 10 „		11 ¹ / ₂ „
Cesarski cekini.		6 fl. —
Napoleondor (20 frankov)		9 fl. 54
Suverendor		17 fl. 16
Ruski imperial		10 fl. 7
Pruski Fridrihsdor . . .		10 fl. 40
Angležki suverendor . .		12 fl. 31
Nadavk (agio) srebra:		
na 100 fl.		27 ¹ / ₂ fl.

Loterijne srečke:

V Terstu 25. aprila 1855: 47. 74. 11. 9. 38.
Prihodnje srečkanje v Terstu bo 5. maja 1855.